

ผลศึกษากับการพัฒนาประเทศ

พศ.ดร.ชาญชัย อินทรประวัติ

การพัฒนาประเทศหมายถึงการเปลี่ยนแปลงประเทศไปในทางที่ดี เพื่อก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ทาง ซึ่งได้แก่

1. ความเจริญทางเศรษฐกิจ
2. ความเจริญทางการเมือง
3. ความเจริญทางการทหาร
4. ความเจริญทางสังคมและจิตวิทยา

ความเจริญในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญเท่าเทียมกันเพราะ หากประเทศใดถูกพัฒนาไปแค่เพียงด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมไม่เกิดสมดุลย์ในการพัฒนา และก่อให้เกิดปัญหามานานประการ และแล้วในที่สุด ก็จะไม่ตรง เรียกได้ว่า ประเทศนั้นมีความเจริญอย่างแท้จริง ลักษณะความเจริญแต่ละด้าน อาจอธิบายได้สั้น ๆ ดังต่อไปนี้

ความเจริญทางเศรษฐกิจ หมายถึงการที่ประเทศมีรายได้สูงแต่มีรายจ่ายและหนี้สินน้อย ซึ่งการที่จะเป็นเช่นนั้นได้หมายความว่าประชาชนจะต้องมีงานทำตามควรแก่ฐานะ ความสามารถและวุฒิทางการศึกษา และการมีงานทำนั้นจะต้องก่อให้เกิดผลผลิตอันจะนำมาซึ่งรายได้ของประชาชนและประชาชาติต่อไป

ความเจริญทางการเมือง หมายถึงการที่ประเทศมีเอกราชอธิปไตย ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจทางการเมืองของประเทศอื่น หากจะมีการแทรกแซงจากต่างประเทศ ก็ควรมีแค่เพียงเล็กน้อย นอกจากลักษณะดังกล่าวแล้ว สำหรับประเทศไทยเรา ความเจริญทางการเมืองยังหมายถึงความเป็นปึกแผ่นทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชาชนทั่วไปมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยมีความสามัคคีในสิทธิ เสรีภาพ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ความเจริญทางการทหาร หมายถึงความเข้มแข็งของกองทัพ ความเพียบพร้อมทางด้านกำลังอาวุธยุทโธปกรณ์ ความแข็งแกร่งทางกายภาพและทางจิตใจของทหาร การมีความพร้อมที่จะใช้กองทัพ เพื่อป้องกันการรุกรานจากนอกประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ให้แก่ประเทศไทย

ความเจริญทางสังคมและจิตวิทยา หมายถึงความร่มเย็นเป็นสุข ของประชาชนในประเทศ ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคี มีเอกภาพทางวัฒนธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรม ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน แต่กลับช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไปตามสภาพของสังคมที่จะเอื้ออำนวยให้

การที่ประเทศใดจะประสบความเจริญก้าวหน้าใน 4 ทางที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ จะต้องมียุทธศาสตร์พื้นฐานหลายประการ เช่นจะต้องมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จะต้องมีเทคโนโลยีที่เหมาะสม และเพียงพอแก่การที่จะนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และที่สำคัญที่สุดคือจะต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพที่สามารถจะกำกับการใช้เทคโนโลยีนั้นให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติแค่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถที่จะช่วยให้

เกิดความเจริญก้าวหน้าได้ ขอให้ดูตัวอย่างประเทศหลายประเทศในทวีปอเมริกากลางและอเมริกาใต้ ทวีปอาฟริกา หรือแม้แต่ประเทศไทยเราเองก็ตาม ถึงแม้ว่าความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติจะอยู่ในระดับสูง แต่ความเจริญทั้ง 4 ด้านนี้กล่ามาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการทหารกลับอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ก็เพราะว่าทรัพยากรมนุษย์ในประเทศเหล่านี้ ยังมีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำนั่นเอง แต่ถ้าเราจะหันไปดูประเทศที่ค่อนข้างจะเจริญในด้านต่าง ๆ เช่น นอร์เวย์ สวีเดน แอลแลนด์ อิสราเอล สิงคโปร์ หรือเกาหลีใต้ เราจะเห็นว่าประเทศเหล่านี้มีทรัพยากรธรรมชาติที่จำกัดมาก แต่เขาสามารถพัฒนาประเทศของเขาได้ เพราะทรัพยากรมนุษย์ของเขามีคุณภาพสูง โดยนักการศึกษาอธิบายว่า เป็นเพราะว่าประเทศเหล่านี้มีประชากรที่ได้รับการศึกษาค่อนข้างสูงและทั่วถึงนั่นเอง

เมื่อกล่าวว่าประชากรมีการศึกษาคิดนั้น หมายความว่าอะไร เราสามารถพิจารณาได้จากขอบข่ายของการศึกษาว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคนให้เกิดความเจริญใน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสติปัญญา หรือพุทธิสัย (Cognitive Domain)
2. ด้านทักษะในการใช้กลไกของร่างกาย หรือทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)
3. ด้านจิตใจ จริยธรรม คุณธรรม หรือจิตพิสัย (Affective Domain)

เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมหมายความว่า ประชากรของประเทศที่ได้รับการศึกษา ย่อมเป็นคนที่มีความรู้ดี สามารถที่จะคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศได้ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี มีความสามารถในการใช้กลไกต่าง ๆ ของร่างกายทั้งการเคลื่อนไหว การพูด การฟังเพื่อการสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้นยังมีจิตใจสูง มีทัศนคติที่เหมาะสม มีค่านิยมที่ดี ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ และด้วยลักษณะของประชากรเช่นนี้ ก็จะช่วยลดอุปสรรคของการพัฒนาประเทศ 3 ประการคือ

1. ความเขลาหรือต่างไม่รู้
 2. ความเจ็บไข้ได้ป่วย หรือการมีสุขภาพไม่สมบูรณ์
 3. ความจน
- ขอสรุปไว้ ณ ที่นี้ว่าการพัฒนาประเทศนั้น จะต้องไม่มองข้าม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แต่จะต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะช่วยให้ประชาชนของประเทศ
- มีความรู้และทักษะในการใช้ความรู้
 - มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์
 - มีจิตใจดี

จากหลักการนี้ใคร่ขอให้มาช่วยกัน คิดพิจารณาว่า การพลศึกษา เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศอย่างไร

แน่นอนที่สุดที่ว่าพลศึกษาจะช่วยพัฒนา มนุษย์ เพราะการพลศึกษานั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้มนุษย์รู้จักดูแลรักษาร่างกายของตนเอง และพัฒนาทางจิตใจของคนให้เป็นคนมีจิตใจที่เข้มแข็ง อดทน รู้จักให้อภัย ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อนร่วมสังคมอีกด้วย เหมือนดังบทโคลงสี่สุภาพพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานแก่ศาสตราจารย์ ดร.กานดา ณ ถลาง พระอาจารย์ที่ปรึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ความว่า

"พิเคราะห์องค์สี่ด้าน ศึกษา
พุทธเสริมปัญญา ยิ่งรู้
หัดถเพิ่มวิชา ชาญเชี่ยวชาญ
จริยนำจัดชู ฝึกให้ทำดี

พลศึกษาหาแกร่งแล้ว เกิดแรง
รู้ชนะแพ้แสดง จิตกล้า
เขาวนไวย่องพลิกแพลง คล่องแคล่ว
กายเก่งจิตไม่กล้า มุ่งได้ สติพิผล"

หากจะลองพิจารณาขอบข่ายของ การพลศึกษาอย่างกว้าง ๆ เราจะพบว่าการศึกษาที่มีขอบข่ายที่ให้ความรู้ความเข้าใจ แก่บุคคล เพื่อให้บุคคลสามารถดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง ให้ครบถ้วนทั้งทางร่างกายและจิตใจจริง ๆ เพราะการพลศึกษานั้นจะประกอบไปด้วยสาขาวิชาดังนี้

- พลศึกษา (Physical Education)
- สุขศึกษา (Health Education)
- นันทนาการ (Recreation Education)

ดังนั้นถ้าหากว่า สถาบันการศึกษาที่ผลิตครูพลศึกษาทั้งหลายได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ครูพลศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไป ก็จะเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามขอบข่ายของการพลศึกษาอย่างครบถ้วน และสามารถที่จะนำความรู้ความสามารถนั้น ไปใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถดูแลรักษาตนเองได้ และสามารถสร้างผลผลิตด้านต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดความเจริญแก่ประเทศชาติต่อไป ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของบุคลากรทางด้านพลศึกษานั้น อาจจะมีได้หลายรูปแบบต่าง ๆ กันเช่น

- การสอนพลศึกษา หรือสุขศึกษาโดยตรง
- การสอนให้เล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ
- การจัดกิจกรรมทางนันทนาการให้แก่บุคลากรและชุมชน
- การจัดการแข่งขันกีฬาให้แก่ประชาชนทั่วไป
- การจัดโครงการเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง

จะเห็นได้ว่าบทบาทของบุคลากรทางพลศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ค่อนข้างชัดเจน และมีความสำคัญมาก เพราะเป็นบทบาทที่จะช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และมีทรวดทรงที่ดี มีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่วสง่างาม อันเนื่องมาจากการออกกำลังกาย ที่ถูกหลักวิชาอย่างสม่ำเสมอ และการดูแลรักษาร่างกายตามหลักวิชาสุขภาพศึกษา นอกจากนี้ยังมีจิตใจที่ปลอดโปร่ง เพราะได้มีกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม เพียงพอ ทำให้สามารถจัดความเครียด ความกังวลใจอันเกิดจากสภาพกดดันทางเศรษฐกิจและสังคมได้ อีกทั้งยังมีจิตใจที่เข้มแข็ง อ่อนโยน โอบอ้อมอารี อันเนื่องมาจากการเล่นกีฬา อย่างมีน้ำใจนักกีฬาอย่างแท้จริงอีกด้วย

นี่ย่อมหมายความว่าบุคลากรทางพลศึกษาจะต้องได้รับการฝึกอบรมมาจากสถาบันอุดมศึกษาทางพลศึกษาเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นในระดับอนุปริญญา เช่น วิทยาลัยพลศึกษา หรือระดับปริญญาและระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งได้แก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ก็ตาม ดังนั้นจะกล่าวไปแล้วก็ต้องถามกันอย่างตรงไปตรงมาว่า สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิต บุคลากรทางพลศึกษานั้น ได้กระทำตนเป็นสำนักดัดศิลา หรือที่สาปไมกซ์ในทางพลศึกษาสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด คำถามเหล่านี้ อาจจะได้แก่คำถามหลัก ๆ ที่ทราบกันดีอยู่แล้ว เช่น

1. สถาบันได้ทำการศึกษาค้นคว้า วิจัย เขียนตำรับตำราทางพลศึกษา สุขศึกษา และนันทนาการ

2. สถาบันได้ทำการ พัฒนาครู อาจารย์ ของสถาบันเองให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความทะเยอทะยาน มีความตั้งใจที่จะสอน มีความรับผิดชอบในการสอน มีจริยธรรมและคุณธรรม ในการสอน และการประเมินผลการศึกษาแล้วหรือยัง

3. สถาบันได้จัดเครื่องอำนวยความสะดวก เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

4. สถาบันได้จัดสภาวะแวดล้อม ภายในสถาบันให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน ในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม และสังคมอย่างเพียงพอและเหมาะสมแล้วหรือยัง

5. สถาบันได้มีการประเมินผล การทำงาน ของสถาบันเอง และครู อาจารย์ ภายในสถาบัน นั้นบ้างหรือไม่

6. สถาบันได้ให้บริการชุมชนโดยอาศัยพื้นฐาน ความรอบรู้ทางวิชาการเฉพาะด้านของสถาบัน มากน้อยเพียงใด และหากให้บริการดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการของสถาบันบ้างหรือไม่ เหล่านี้เป็นต้น

คำถามเหล่านี้ ควรจะเป็นคำถามที่ผู้บริหาร การศึกษาระดับสูงทั้งในกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย กังวลใจที่จะหาคำตอบแทนที่จะเกิดความทุกข์ต่อการที่จำนวนนักศึกษาลดลง หรือการที่คุณภาพทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาลดต่ำลง และไม่น่าที่จะคิดว่าการพลศึกษาในประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่จุดดับ หรือการถอยไปสู่จุดหยุดนิ่ง เพราะแท้จริงแล้วการพลศึกษาในประเทศไทย เพิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้นเอง ครอบคลุมไปในโรงเรียนต่าง ๆ ยังไม่มีบุคลากรที่จะดูแลเรื่องสุขภาพศึกษา สวัสดิศึกษา พลศึกษา การกีฬา และนันทนาการ และครอบคลุมถึงการกีฬาของประเทศ ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สถานะที่ดีกว่า แม้ว่าเวลาจะผ่านไป 40 - 50 ปี บุคคลในวงการกีฬาของเรายังไม่ให้ความสนใจต่อเวชศาสตร์ การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และจิตวิทยาการกีฬาระบบการฝึกก็เป็นไปอย่างไร้หลักวิชา และข้อมูลการแข่งขันกับการฝึกไม่ได้สัดส่วนต่อกัน และในชุมชนที่กำลังก้าวหน้าทางเทคโนโลยีขึ้นทุกวัน โดยไม่

มีผู้รู้จักกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม และสร้างสรรค์
ให้มัน นักการพลศึกษาไม่ควรจะบังเกิดความพึงพอใจ
ในสภาพที่เป็นอยู่เลย และจะต้องเร่งรัดหาหนทางที่
จะพัฒนาให้ วิชาการพลศึกษามีลักษณะที่เป็นทั้งวิชา
ชีพ และวิชาการที่มีผลเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการพัฒนา
ประเทศ

การหลงใหลได้ปลื้มอยู่กับความยิ่งใหญ่ในอดีต
หรือการหดหู่ทอดถอยกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน
และการสิ้นหวังกับอนาคตที่ยังมาไม่ถึง ได้ก่อให้เกิด

ความหายนะให้แก่องค์กรต่าง ๆ มากมายนับไม่ถ้วน
ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาในประเทศไทย
ก็ย่อมไม่ปล่อยให้สภาพการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นแก่วิชาการ
พลศึกษาเป็นแน่แท้ หนทางเดียวที่จะต้องร่วมมือกัน
ทำก็คือ พิสูจน์ให้นักวิชาการหรือนักพัฒนาในทุก
สาขาวิชาเห็นด้วยข้อมูลว่า การพลศึกษาเป็นวิชาการ
ที่สามารถศึกษา ค้นคว้าวิจัยได้ พัฒนาแก่นสารของ
ความรู้ได้ และสามารถนำแก่นสารความรู้นั้นไปใช้ในการ
พัฒนาประเทศได้ โดยไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสาขาวิชา
ใด ๆ นั่นเอง